

Remonstrantse Gemeente Rotterdam

YouTubedienst kerst 2020

Tjaard Barnard en Koen Holtzapffel

Thema: Een klein kerstfeest: 'Maria bewaarde al deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken' (Lk. 2: 19)

Lied Adeste Fideles, CD

Votum en groet

Antwoordlied

Bijbellesing Lucas 2: 1-8 (NBV)

1In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven. 2Deze eerste volkstelling vond plaats tijdens het bewind van Quirinius over Syrië. 3Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats waar hij vandaan kwam. 4Jozef ging van de stad Nazareth in Galilea naar Judea, naar de stad van David die Bethlehem heet, aangezien hij van David afstamde, 5om zich te laten inschrijven samen met Maria, zijn aanstaande vrouw, die zwanger was. 6Terwijl ze daar waren, brak de dag van haar bevalling aan, 7en ze bracht een zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Ze wikkelde hem in een doek en legde hem in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad.

Lied Il est né le divin enfant (CD)

Bijbellesing Lucas 2: 9-20 (NBV)

8Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden de wacht bij hun kudde. 9Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig schrokken. 10De engel zei tegen hen: 'Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen: 11 vandaag is in de stad van David jullie redder geboren. Hij is de messias, de Heer. 12Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen

een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.' 13En plotseling voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden: 14 'Eer aan God in de hoogste hemel en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.' 15Toen de engelen waren teruggegaan naar de hemel, zeiden de herders tegen elkaar: 'Laten we naar Bethlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt.' 16Ze gingen meteen op weg, en troffen Maria aan en Jozef en het kind dat in de voederbak lag. 17Toen ze het kind zagen, vertelden ze wat hun over dat kind was gezegd. 18Allen die het hoorden stonden verbaasd over wat de herders tegen hen zeiden, 19maar: 20De herders gingen terug, terwijl ze God loofden en prezen om alles wat ze gehoord en gezien hadden, precies zoals het hun was gezegd.

Lied: Once in royal David's city (CD)

Preek

Het is, beste mensen, de gekste kerstavond in jaren. Zo roep ik al maanden dat ik als predikant niet kan doen, wat ik altijd doe: geen kerkdiensten met een redelijk aantal kerkgangers, geen huisbezoeken, zonder steeds de schrik te hebben dat dat kuchje of die kleine verkoudheid een risico is of gesprekskringen bij mensen thuis op anderhalve meter afstand. Want laten we eerlijk zijn: Remonstranten werden van oudsher altijd een bontjassenkerk genoemd, maar zo groot zijn die huizen helaas ook weer niet...

Nee, de afgelopen maanden hebben we onszelf opnieuw moeten uitvinden. Zelfs in deze Rotterdamse gemeente die niet verandert om het veranderen zijn we uit onze schulp gekropen en hebben we nieuwe initiatieven ontwikkeld. Dat hebben we samengedaan. Veel mensen hebben geholpen. Vele gemeenteleden hebben naar elkaar omgezien. We hebben ons erdoor heen geslagen.

Nu is het Kerstavond. En ook nu lukt niet wat we het liefste zouden doen: in een volle kerk uitbundig kerstliederen zingen. Want laten we eerlijk zijn: pas dan wordt het kerst. Eerst lekkere Glühwein op het voorplein naast de vuurkorven, dan naar binnen om de klassieke liederen te galmen. Dan wordt het pas Kerst. Nu zitten we op Kerstavond allemaal thuis. Kerst is van het grootste kerkelijke feest in het jaar geworden tot iets heel kleins. In de intieme kring, misschien met een paar vrienden of familieleden, zitten we thuis en overdenken het verhaal van die geboorte van dat kind in Bethlehem.

Een eeuwenoud verhaal dat die beide elementen al in zich heeft. Het kleine van het jonge gezinnetje. Tegelijkertijd ook dat uitschreeuwende enthousiasme van de engelschaar die de herders wakker houdt met hun hemelse gezang: Ere zij God in de Hoge.

Vanavond concentreren we ons, noodgedwongen, maar misschien is het ook wel heel mooi, op het kleine. We hoorden over Maria spreken, die alles meemaakte, van de herders en de wijzen, en als ze vertrokken zijn, dan gaat ze nadenken. Overigens

zullen alle ouders dat herkennen van de geboorte van hun eerste kind, net als Maria. Eerst is er de gezellige drukte van al het kraambezoek en dan zit je met zijn tweeën met het kind. De kraamhulp is vertrokken en je zit opeens met allerlei vragen met dat kleine kind. Hoe moet het nu verder?

Maria gebruikt dat rustige moment om alles wat ze meemaakt te overdenken in haar hart. Het is na alle drukte een moment van contemplatie. Wat is er nu eigenlijk gebeurd? Wat heb ik meegemaakt.

De bijbelschrijver weet zo heel mooi te spelen met groot en klein, wereldformaat en een kleine stal. Dat is Kerst, die tegenstelling. De heiland der wereld geboren in de allerkleinste stal in Bethlehem. Het kleine kind tegenover de wereldheersers als Augustus en Quirinius. De armoedzaaiers van de herders tegenover de geleerde mannen uit het Oosten die komen.

Misschien is het voor ons vanavond wel een zegen dat het gedwongen klein moet zijn. Normaliter zijn we meer dan druk bezig met al het grote gedoe dat kerst heet. De maaltijd voor morgen moet bereid worden. De ingewikkeldste recepten maken dat we de lastigste ingrediënten bijeen moeten sprokkelen. En aangezien iedereen hetzelfde recept uit de *Allerhande* maakt, is niets meer te vinden. Nu zijn we meer op elkaar aangewezen. Nu doen we het klein. En misschien wordt het juist daardoor deze dagen wel meer Kerst

De relatieve stilte geeft ons meer de gelegenheid dan anders om stil te staan bij wat er in Bethlehem gebeurd is. Althans: ik heb het u weleens eerder verteld: in Bethlehem is natuurlijk weinig gebeurd. Dat zijn allemaal prachtige theologische vertellingen van Evangelisten die de uitkomst allang wisten. Namelijk: die Jezus is zo bijzonder, dan moet zijn geboorte ook wel heel bijzonder geweest zijn. Hemel en aarde moeten getuigen zijn geweest. De geboorte van dat kerstkind moet toch enorm bijzonder geweest zijn. Maar dat was het natuurlijk niet. Een doodgewoon stel in Nazareth – kan daar iets goeds van komen – krijgt een kind. En zoals bij de geboorte van elk kind is het een belofte voor de toekomst. En een groot vraagteken. Wat zal er van deze jongen worden?

We vieren Kerst omdat we weten wat er van dit kind zal worden. Hij zal belangrijk zijn omdat hij zovelen zou inspireren. Tijdens zijn leven, maar vooral ook daarna. En misschien is het juist wel het kleine waar hij zich over bekommerde. Hij zocht niet de belangrijke mensen op. Hij zag om naar degenen, naar wie normaal gesproken niemand omkeken. Hij ging om met het uitschot van de samenleving en zag dat het bijzondere mensen waren. Juist degenen van wie je het niet zou verwachten, waren belangrijk in zijn ogen. Hij waardeerde het kleine, want hij wist hoe groot de kleine

mens was in de ogen van God. Hij zag iedereen in Gods liefde aan. Hij straalde Gods liefde uit. Mensen herkenden hun God in hem.

Vanavond vieren wij heel klein Kerst. Er is niemand in de Kerk hier. Het is stil. Maar met elkaar overdenken we het wat hij gezegd heeft. Hoe mensen naar elkaar kunnen omzien. Hoe mensen in hun kleine wereldje het goddelijke present kunnen stellen. Hoe het allerkleinste baby'tje beeld kan zijn van de grootste waarheid. Namelijk dat elk mensenkind voor God van belang is. Dat elk mensenkind God present kan stellen in deze wereld.

Laten we daar in de stilte thuis met elkaar nog eens goed overdenken. En als we dat doen, zullen we zien dat het pas echt kerst wordt. Niet met het prachtige, uitbundige, grote geluid om ons heen, maar in de stilte en de rust van ons hart.

Ik wens ons allen een inspirerend kerstfeest.

Amen.

Orgelspel: Louis Claude Daquin, variation X de Noel

Gebed, afgesloten met Onze Vader

Slotlied Hark the herald angels sing (CD)

Uitzending en zegen

Ere zij God